
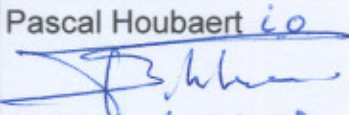
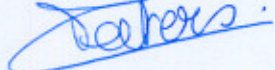
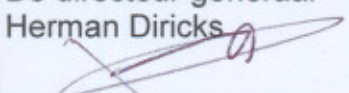

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

LEIDRAAD VOOR DE PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE

Van toepassing vanaf: 17 -02- 2009

Opgesteld door: DG Controlebeleid	Goedgekeurd door:	Gecontroleerd door: Secretariaat
David Michelante Vincent Helbo 	Voorzitter Stuurgroep Autocontrole Pascal Houbaert Datum: ... 4-02-08	Christelle Peeters Datum: ... 17 -02- 2009
Datum: 4/2/2008	De directeur-generaal Herman Diricks Datum: ... 6-02-09	

I.	DOELSTELLINGEN EN TOEPASSINGSGEBIED	3
II.	NORMATIEVE REFERENTIES	3
III.	TERMEN, DEFINITIES EN BESTEMMELINGEN.....	5
	A TERMEN EN DEFINITIES	5
	B AFKORTINGEN.....	6
	C BESTEMMELINGEN	7
	D VERLOOP VAN DE AUDIT	7
IV.	SLEUTELELEMENT I : HISTORISCH OVERZICHT.....	8
V.	PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE.....	9
	A. HYGIËNEVOORSCHRIFTEN VOOR DE PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE	9
	1. <i>BEDRIJF EN GEBOUWEN</i>	9
	2. <i>MACHINES, APPARATUUR EN GEREEDSCHAPPEN</i>	15
	3. <i>BEDRIJFSLEIDER, PERSONEEL EN DERDEN</i>	19
	4. <i>TEELTTECHNIEK EN NAOOGSTBEHANDELING</i>	21
	5. <i>SCHADELIJKE ORGANISMEN</i>	26
	6. <i>CORRIGERENDE MAATREGELEN</i>	32
	B. REGISTRATIES (REGISTERS) VOOR DE PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE	33
	1. <i>ALGEMENE EISEN</i>	33
	2. <i>REGISTERS VOOR DE PRIMAIRE DIERLIJKE PRODUCTIE</i>	35
	3. <i>REGISTERS VOOR DE PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE</i>	35
VI.	MELDINGSPLICHT	38
	1. <i>MELDINGSPLICHT</i>	38
VII.	TYPE VOORBEELDEN (NIET EXHAUSTIEVE LIJST) VAN MAJOR EN MINOR NON-CONFORMITEITEN.....	39
	A HYGIËNEVOORSCHRIFTEN VOOR DE PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE	39
	B REGISTRATIES (REGISTERS) VOOR DE PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE	42
	C MELDINGSPLICHT.....	43

I. DOELSTELLINGEN EN TOEPASSINGSGBIED

In het kader van het koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen. (BS 12-12-03) moeten alle actoren actief in de voedselketen (met uitzondering van de primaire productie) een systeem van autocontrole instellen.

Een autocontrolesysteem moet, om officieel aanvaard te kunnen worden als “gecertificeerd / gevalideerd autocontrolesysteem”, alle elementen omvatten zoals beschreven in de van toepassing zijnde gids/leidraden/reglementering. Per sector wordt er een aparte leidraad ontwikkeld.

De validatie van de bedrijfseigen autocontrolesystemen gebeurt aan de hand van de conformiteits-auditprocedure **PB 00 – P 09**. De vastgestelde tekortkomingen worden gequoteerd in de specifieke checklist **PB 01 – CL 01** en de vaststellingen, gedaan tijdens de audit, worden eveneens direct in deze checklist toegelicht. De checklist lijst is een integrale onderdeel van het auditverslag (modelverslag **PB 00 – F 21**).

De doelstelling van dit document is de auditeur voorzien van een controlemiddel en de bijhorende toelichting omtrent alle aspecten die voorkomen in de specifieke checklist.

Het huidige document is van toepassing op de sector van de primaire plantaardige productie.

II. NORMATIEVE REFERENTIES

- Verordening EG nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor de voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden
- Verordening (EG) nr. 1774/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 3 oktober 2002 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten
- Verordening (EG) nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne
- Wet van 2 april 1971 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige produkten schadelijke organismen
- Koninklijk besluit van 17 maart 1971 tot onderwerping aan medisch toezicht van al de personen die door hun werkzaamheid rechtstreeks met voedingswaren of -stoffen in aanraking komen en die deze waren kunnen verontreinigen of besmetten

- Koninklijk besluit van 19 november 1987 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen
- Koninklijk besluit van 28 februari 1994 betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik
- Koninklijk besluit van 7 januari 1998 betreffende de handel in meststoffen, bodemverbeterende middelen en teeltsubstraten
- Koninklijk besluit van 30 november 1999 betreffende de handel in primeur- en bewaaraardappelen
- Koninklijk besluit van 21 december 2001 betreffende de certificering in de sector hop
- Koninklijk besluit van 14 januari 2002 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water dat in voedingsmiddeleninrichtingen verpakt wordt of dat voor de fabricage en/of het in de handel brengen van voedingsmiddelen wordt gebruikt
- Koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende het op de markt brengen en het gebruiken van biociden
- Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen
- Koninklijk besluit van 10 augustus 2004 betreffende de uitvoering van de verplichte keuringen op spuittoestellen en de betaling ervan
- Koninklijk besluit van 10 augustus 2005 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen
- Koninklijk besluit van 10 november 2005 betreffende heffingen bepaald bij artikel 4 van de wet van 9 december 2004 betreffende de financiering van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
- Koninklijk besluit van 22 december 2005 betreffende levensmiddelenhygiëne
- Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Agentschap voor de Veiligheid van de voedselketen
- Ministerieel besluit van 3 november 1994 betreffende de bestrijding van aardappelringrot *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et L. spp. *sepedonicus* (Spieckerman et Kottkoff) Davis et al.
- Ministerieel besluit van 30 augustus 1999 betreffende de bestrijding van *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al.

- Ministerieel besluit van 14 februari 2000 tot vaststelling van maatregelen om te beletten dat *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. zich verspreidt
- Ministerieel besluit van 21 december 2001 tot vaststelling van een keurings- en certificeringsreglement voor de productie van pootaardappelen
- Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen
- Ministerieel besluit van 22 maart 2004 houdende instelling van een aangifte- en registratieplicht bij het binnenbrengen van aardappelen en van een traceringsstelsel bij de verhandeling van pootaardappelen
- Ministerieel besluit van 25 augustus 2004 betreffende de verplichte keuring op spuittoestellen
- Ministerieel besluit van 10 september 2004 betreffende tijdelijke maatregelen om het inbrengen en het verspreiden van bacterievuur (*Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.) te voorkomen
- Ministerieel besluit van 14 april 2005 houdende tijdelijke maatregelen ter bestrijding van maïswortelboorder, *Diabrotica virgifera* Le Conte
- Ministerieel besluit van 22 december 2005 tot vaststelling van de uitvoeringsbepalingen met betrekking tot de aanvullende maatregelen die getroffen worden in het kader van de controle op de aanwezigheid van nitraten en van residuen van gewasbeschermingsmiddelen in en op sommige groente- en fruitsoorten

III. TERMEN, DEFINITIES EN BESTEMMELINGEN

A Termen en definities

- **Gids:** sectorgids autocontrole voor de primaire plantaardige productie
- **Drinkbaar water:** voor de voorschriften met betrekking tot drinkwater wordt verwezen naar het koninklijk besluit van 14 januari 2002 en de nota van het FAVV betreffende de kwaliteit van het water in de voedingssector, die beschikbaar zijn op de website van het FAVV
- **Proper water:** het gaat om bodemwater, opgevangen regenwater, putwater. In geen enkel geval mag het gaan om water van een vijver, beek of kanaal. In het geval van open putten dient aangetoond te worden dat het aangevoerde water enkel regenwater is. In geen geval mag afval- of beekwater aangevoerd worden. Alle proper water moet jaarlijks onderworpen worden aan een microbiologische analyse en voldoen aan

het volgende criterium: *E. coli* maximum 10.000 kve/100 ml. Indien dit criterium niet gerespecteerd wordt, moet drinkwater gebruikt worden

- **Niet drinkbaar water:** het gaat om bodemwater, opgevangen regenwater, putwater. In geen enkel geval mag het gaan om water van een vijver, beek of kanaal. In het geval van open putten dient aangetoond te worden dat het aangevoerde water enkel regenwater is. In geen geval mag afval- of beekwater aangevoerd worden
- **Gereguleerd schadelijk organisme :** het betreft organismen die schadelijk zijn voor de planten en de plantaardige producten krachtens de Wet van 2 april 1971. Voor de meldingen bij aanwezigheid en het bijhouden van het overeenkomstige register (kopie van de meldingen), betreft het schadelijke organismen die expliciet beschreven worden in de volgende bestaande wetgevingen: KB van 10/08/2005, KB van 19/11/1987, organismen waarvoor de EU noodmaatregelen heeft uitgegeven en, in voorkomend geval, die als « schadelijk » werden verklaard door een beslissing van de Minister.
- **Beschermingsgebieden :** de beschermingsgebieden voor bruinrot zoals bedoeld in het ministerieel besluit van 14 februari 2000 omvatten het grondgebied van de gemeenten Arendonk, Balen, Beerse, Berlaar, Brecht, Dessel, Dilsen, Geel, Grobbendonk, Ham, Heist-op-den-berg, Herentals, Herenthout, Herselt, Hulshout, Kasterlee, Leopoldsburg, Lier, Lille, Lommel, Maaseik, Malle, Meerhout, Merksplas, Mol, Neerpelt, Nijlen, Olen, Oud-Turnhout, Overpelt, Ranst, Ravels, Retie, Rijkevorsel, Schilde, Schoten, Turnhout, Vorselaar, Vosselaar, Westerlo, Zandhoven en Zoersel

B Afkortingen

- **B :** bijlage
- **CA :** correctieve acties
- **CI :** geaccrediteerde certificeringsinstelling
- **FAVV :** Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
- **GHP :** Goede Hygiëne Praktijken
- **H :** hoofdstuk
- **KB :** Koninklijk besluit
- **MB :** Ministerieel besluit
- **NC :** non-conformiteit
- **NC A :** non-conformiteit major
- **NC B :** non-conformiteit minor
- **P :** deel
- **S :** sectie
- **VO :** verordening
- **+*:** voldoet met opmerking

C Bestemmingen

Auditoren van het Agentschap alsook auditoren van de certificerings- en keuringsinstellingen die belast zijn met het uitvoeren van een audit.

D Verloop van de audit

Om de audit in de beste omstandigheden te doen verlopen, overloopt de auditor de in de checklist vermelde voorschriften in de volgorde die hem het best geschikt lijkt op grond van de structuur en de werkwijze van het bedrijf waar de audit plaatsvindt.

Bij afloop van de audit moeten alle vragen van de auditchecklist beantwoord zijn.

Wordt het bedrijf overgenomen, dan dient er een nieuwe audit te gebeuren. Deze regel geldt niet voor overnames door familieverbonden van de 1ste of 2de graad, echtgenoten en vennootschappen waarbij de oorspronkelijke bedrijfsleider aandeelhouder blijft of wordt. Telkens echter op voorwaarde dat na overname er geen wijziging van activiteiten plaatsvindt.

IV. SLEUTELELEMENT I : HISTORISCH OVERZICHT

Identificatie van het document	Wijzigingen	Rechtvaardiging	Van toepassing vanaf
PB 01 – LD 01 – REV 0 – 2007	Eerste versie van het document	Goedkeuring van de gids	28-11-2006
PB 01 – LD 01 – REV 1 – 2007	Bijlage 1 Bijlage 2	Correcties van benamingen in de bijlage 1 Toevoegen van de frambozenstruik in de bijlage 2	01-06-2007
PB 01 – LD 01 – REV 2 – 2007	Wijzigingen: punt I., punt IV., punt V.3. "BEDRIJF EN GEBOUWEN : OPSLAG VAN BESTRIJDINGSMIDDELEN VOOR LANDBOUWKUNDIG GEBRUIK EN BIOCIDEN", V.3. "SCHADELIJKE ORGANISMEN", punt VIII. Weglatting bijlage 3	Aanpassing voorschriften	15-08-2007
PB 01 – LD 01 – REV 3 – 2007	Aanpassing van eisen mbt de verslagen (I. doel en toepassingsgebied) Aanpassing van de nummering van de eisen Wijziging van de eisen: opslag van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden; irrigation Aanpassing van de eisen: bemesting; bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden Weglaten van één eis (S.I.3.62.)	Aanpassing voorschriften	18-02-2008
PB 01 – LD 01 – REV 4 – 2007	Wijziging: punt III.D. Wijziging : punt V.A.4.3.3. en punt V.B.1.1.2.	Overname van activiteiten Vóór-oogstcontroles	

V. PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE

A. Hygiënevoorschriften voor de primaire plantaardige productie

I. BEDRIJF EN GEBOUWEN

1.1. OPSLAG VAN BESTRIJDINGSMIDDELEN VOOR LANDBOUWKUNDIG GEBRUIK EN BIOCIDEN

1.1.1. Worden de bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden opgeslagen in een afsluitbare ruimte en niet toegankelijk voor kinderen en onbevoegden?

1.1.2. Worden de verplichte aanduidingen op elke toegangsdeur aangebracht?

1.1.3. Is de verlichting goed?

1.1.4. Worden de voorschriften betreffende de opslag van de gevaarlijke producten (klasse A-producten) nageleefd?

1.1.5. is het opslaglokaal voor bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden droog?

1.1.6. Heeft het opslaglokaal voor bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden een doelmatige verluchting?

1.1.7. Is het opslaglokaal voor bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden vorstvrij?

- **criterium in de gids:** deel 4.1: 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6 en 1.1.7
- **Wetgeving:** KB 28-2-1994, art. 77, bijlage X
- **Interpretatie:** de ruimte waar bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden worden opgeslagen (= het fytolokaal dat zowel een echt lokaal kan zijn als een kast waarin alleen "fyto"-producten worden opgeslagen) moet voldoen aan de volgende vereisten :
 - op slot en niet toegankelijk voor kinderen en onbevoegden (onbevoegde personen kunnen toegang krijgen tot de lokalen indien ze vergezeld worden van een bevoegde persoon),
 - op elke directe toegangsdeur van een verschillende wand moet goed zichtbaar het verplichte pictogram worden aangebracht:

"doodshoofd", samen met de vermelding "vergif" en (in geval van een lokaal) de vermelding 'geen toegang voor onbevoegden',

- de verlichting in het « fytolokaal » of nabij de « fytokast » moet zodanig zijn dat de etiketten van de bestrijdingsmiddelen en biociden altijd goed leesbaar zijn,
- de ruimte moet droog zijn (poedervormige producten mogen niet klitten, er mag geen schimmelgroei zijn,...), beschikken over voldoende verluchting (geen condensvorming,...). Ze moet ook vorstvrij zijn als er vloeibare bestrijdingsmiddelen en biociden in worden opgeslagen.

1.1.8. Bevat het "fytolokaal" alleen producten die daar aanwezig mogen zijn ?

1.1.9. Worden vervallen bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden, en bestrijdingsmiddelen voor privé gebruik gegroepeerd opgeslagen met de aanduiding "vervallen" en/of "privé"?

- **Criterium in de gids:** deel 4.1: 1.1.8, 1.1.9
- **Wetgeving:** KB 28-2-1994, art. 77, bijlage X
- **Interpretatie:** het beheer van de opslagruimte voor bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden (= « fytolokaal », dat zowel een echt lokaal kan zijn als een alleen voor de opslag van en biociden bestemde kast) moet voldoen aan de volgende vereisten :
 - in het fytolokaal worden uitsluitend bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden opgeslagen. Niet-erkende gebruikers mogen daar ook andere producten opslaan voor zover die producten aan de volgende voorwaarden voldoen :
 - I. niet bestemd zijn voor menselijke of dierlijke voeding (alle risico's van rechtstreekse verontreiniging vermijden),
 - II. geen brand- of ontploffingsgevaar inhouden (geen brandstoffen, stikstofmeststoffen,...) (alle risico's van rechtstreekse verontreiniging van voedselvoorraden als gevolg van een accident in het lokaal vermijden),
 - III. apart zijn opgeborgen, op afzonderlijke rekken en zodanig dat alle risico van rechtstreeks contact met bestrijdingsmiddelen (bijvoorbeeld bij lekverliezen) wordt vermeden.

Die andere producten kunnen o.a. zijn : bleekwater, zaaizaden, vloeibare meststoffen, sporenelementen,... In dit lokaal mag verder ook de specifieke uitrusting voor gebruik van de producten worden opgeslagen.

Let op : erkende of bijzonder erkende gebruikers moeten alle voorschriften uit het koninklijk besluit van 28 februari 1994 voor wat betreft het bewaren van A- en B-bestrijdingsmiddelen integraal naleven. De naleving van die

voorschriften wordt echter niet gecontroleerd tijdens audit verricht op basis van deze leidraad en checklist PB 1 – CL.

- Het is verplicht deze producten in hun oorspronkelijke verpakking te bewaren en vergezeld van hun oorspronkelijk etiket,
- alle bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden moeten worden opgeslagen in het “fyto”lokaal,
- vervallen bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden, en bestrijdingsmiddelen voor privé gebruik worden gegroepeerd opgeslagen met de aanduiding "vervallen" en/of “privé”. De volgende producten worden als vervallen beschouwd: de producten die niet meer erkend zijn en waarvan de eventuele opgebruiktermijn verstreken is (zie www.fytoweb.fgov.be) of deze waarvan de uiterste gebruikdatum vervallen is. De gegroepeerde opslag van bepaalde producten wordt niet langer getolereerd. Het betreft meer bepaald de producten die 2 jaar of langer, te rekenen vanaf 1 januari van het jaar van inspectie, vervallen zijn geworden.

1.1.10. Is geschikte weeg- en/of meetapparatuur aanwezig?

- **Criterium in de gids:** deel 4.1: 1.1.11
- **Wetgeving:**
- **Interpretatie:** de operator moet beschikken over geschikte weeg-/meetapparatuur. Al naargelang van de bestrijdingsmiddelen voor de landbouw en de biociden die op het bedrijf worden gebruikt, moeten een voldoende nauwkeurige weegschaal en/of recipiënten met bekende inhoud beschikbaar zijn om de bestrijdingsmiddelen en de biociden te kunnen doseren. Deze apparatuur wordt niet gebruikt voor andere doeleinden.

1.2. BEWERKINGS – EN OPSLAGRUIMTE PRODUCTIELOKALEN

1.2.1. Zijn de gebouwen waar plantaardige producten bewerkt en / of opgeslagen worden proper en in goede staat?

- **Criterium in de gids :** deel 4.1: 1.2.1
- **Wetgeving :** KB 14-11-2003, art. 3, § 1, B. I, 4a
VO 852/2004, art. 4, 1, B. I, deel A, II, 5
- **Interpretatie :** in de ruimten waar producten worden opgeslagen of bewerkt, moeten de muren, plafonds en vloeren geregeld worden schoongemaakt (bv. met borstel, stofzuiger, hogedrukreiniger, ...). Er mag geen grote hoeveelheid opgehoopte grond of stof noch aanzienlijke bevuilding voorkomen. De muren, ramen, deuren en plafond zijn intact en gemakkelijk reinigbaar.

Onder plafond wordt het onderplafond verstaan of bij gebrek hieraan, het dak. Het plafond moet minder vaak gereinigd worden dan de muren en vloeren.

1.2.2. Is er voldoende en aangepaste verlichting in de ruimten?

- **Criterium in de gids** : deel 4.1: 1.2.2
- **Wetgeving** : KB 14-11-2003, art. 3, § 1, B. I, 4b
- **Interpretatie** : de ruimten waar producten worden opgeslagen of bewerkt moeten zodanig verlicht zijn dat men in de ruimte gemakkelijk en veilig kan werken en machines kan gebruiken. De verlichting moet het mogelijk maken de staat van de ruimte en de inhoud ervan vlot te controleren en moet het, wanneer producten worden bewerkt, mogelijk maken voor consumptie ongeschikte, bevuilde of verontreinigde producten te herkennen.

1.2.3. Voldoet de aanpak voor ongedierte?

- **Criterium in de gids**: deel 4.1: 1.2.3
- **Wetgeving**: KB 14-11-2003, art. 3, § 4, bijlage I, 4e
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5
- **Interpretatie**: er moet een bestrijding van ongedierte worden uitgewerkt om de aanwezigheid van ongedierte in de productie-, opslag- en bewerkingsruimten in de mate van het mogelijke te vermijden. De daarbij gebruikte biociden moeten voor dat gebruik erkend zijn. De bestrijding mag niet leiden tot verontreiniging van de producten. Tijdens de audit gaat de auditor na of er geen sporen zijn van ongedierte. Als wel een bestrijding wordt uitgevoerd en de auditor vaststelt dat sporen van ongedierte aanwezig zijn, gaat hij na of het bestrijdingsprogramma geschikt is. Ook moet worden nagegaan of de registers over het gebruik van biociden en pesticiden correct worden ingevuld en of de gebruikte producten erkend zijn voor het gebruik dat ervan wordt gemaakt.

1.2.4. Is er geen glasbreuk in de gebouwen?

1.2.5. Wordt geen onafgeschermd kwikthermometers gebruiken?

1.2.6. Geldt het verbod op roken, eten en drinken in de bewerking-, verpakking- en opslagruimte?

1.2.7. Worden de pictogrammen in de loods, verpakking- /bewerkingsruimten voorgezeten?

1.2.8. Worden de gevaarlijke stoffen en hun afval derwijze opgeslagen en gehanteerd zodat verontreiniging voorkomen wordt?

1.2.9. Zijn er geen gezelschapsdieren of huisdieren in de bewerkings- en opslagruimtes van producten?

- **criterium in de gids** : deel 4.1: 1.2.4, 1.2.5, 1.2.6, 1.2.7, 1.2.8, 1.2.9
- **Wetgeving** : KB 14.11.2003, art. 3, § 1, B. I, 1
VO 852/2004, art. 4, 1, B. I, deel A, II, 2
- **Interpretatie** : om productverontreiniging te vermijden moeten de operatoren ten minste de volgende voorschriften in acht nemen :
 - er mag geen glasbreuk voorkomen in de gebouwen. Glas dat stuk is (gebroken of gebarsten ramen, gesprongen lampen, beschadigde spiegels,...) wordt vervangen conform de glasbreukprocedure. In de ruimten waar producten worden opgeslagen of bewerkt, zijn de lampen afgeschermd om verontreiniging van de producten bij glasbreuk te vermijden. Als bij de audit wordt vastgesteld dat gebroken glas aanwezig is, stelt de auditor aan de operator vragen om na te gaan of eventueel verontreinigde producten op gepaste wijze werden behandeld (bijvoorbeeld : uit de markt genomen),
 - het gebruik van kwikthermometers moet worden vermeden. Als zij toch worden gebruikt, moeten ze zijn afgeschermd om bij breuk verontreiniging van de producten te vermijden.
 - het rook-, eet- en drinkverbod in de ruimten waar goederen worden bewerkt, verpakt en opgeslagen moet strikt worden nageleefd (geen sigarettenpeuken, geen asbak,...),
 - de landbouwer voorziet volgende pictogrammen in de loods, verpakking-/bewerkingsruimten:
 - pictogram 'Verbod op roken',
 - pictogram 'Verbod op eten en drinken',
 - pictogram 'Verboden voor huisdieren',
 - gevaarlijke stoffen en hun afval (olie, brandstof, meststoffen) worden derwijze opgeslagen en gehanteerd dat verontreiniging voorkomen wordt. De ruimten waar deze gevaarlijke stoffen en afval worden opgeslagen en gehanteerd moeten van de ruimten waar plantaardige producten worden gehanteerd en opgeslagen gescheiden zijn door middel van volle en voldoende hoge wanden,
 - er mogen zich geen huisdieren of gezelschapsdieren bevinden in de ruimten of zones waar producten worden bewerkt of opgeslagen. Er moet een afdoende materiële scheiding bestaan tussen plantaardige en dierlijke producten om verontreiniging van de producten te vermijden.

1.2.10. Wordt afval regelmatig verwijderd uit productie-, bewerkings- en opslagruimtes?

- **Criterium in de gids:** deel 4.1: 1.2.10
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, art. 3, § 4, bijlage I, 4f
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5
- **Interpretatie:** zichtbaar bedorven product en afval dat wordt verkregen in de ruimten waar de plantaardige producten worden opgeslagen en gehanteerd moet geregeld worden afgevoerd.

1.2.11. Zijn de plaatsen waar aardappelen worden opgeslagen voldoende donker?

- **Criterium in de gids :** deel 4.1: 1.2.11
- **Wetgeving :** KB 14-11-2003, art. 3, § 1, B. I, 4b
- **Interpretatie :** aardappelen moeten in donker worden opgeslagen om de vorming van solanine te vermijden. De aardappelopslagplaats moet volledig van het daglicht kunnen worden afgeschermd.

1.2.12. worden de verschillende rassen van hop op de bewaarplaatsen ten allen tijde strikt gescheiden gehouden?

1.2.13. Wordt het afval van hop op correcte wijze gehanteerd en opgeslagen?

- **Criterium in de gids:** deel 4.1: 1.2.12, 1.2.13
- **Wetgeving:** KB 21-12-2001
- **Interpretatie:** de specifieke voorschriften betreffende de opslag van hop zijn de volgende :
 - als in een bedrijf meerdere hoprassen voorkomen, moeten die altijd apart worden opgeslagen. Er moeten passende ruimten en materiële middelen voorhanden zijn om die scheiding mogelijk te maken,
 - het oogstafval geproduceerd door de oogstmachine en de stengelreiniger, worden tijdens de oogst automatisch en rechtstreeks afgevoerd naar een zone buiten de bewerkings- en stockageruimten. Mengen wordt geenszins getolereerd.

1.3. SANITAIR

1.3.1. Bestaat de mogelijkheid om de handen te wassen na toiletgebruik bij het hanteren van de producten bestemd voor versmarkt?

- **Criterium in de gids:** deel 4.1: 1.3.1

- **Wetgeving :** KB 14-11-2003, art. 3, § 1, B. I, 4b
KB 22-12-2005, B I, H 1
- **Interpretatie:** naast de toiletten moet zeep en een schone handdoek (of een ander droogstelsysteem) aanwezig zijn die door iedereen kunnen worden gebruikt.

2. MACHINES, APPARATUUR EN GEREEDSCHAPPEN

2.1. ALGEMENE VOORSCHRIFTEN VAN TOEPASSING VOOR ALLE MACHINES (TRACTOREN, SPUITTOESTEL, OOGSTMACHINES, TRANSPORTMIDDELEN,...)

2.1.1. Zijn de machines, apparatuur en gereedschappen die voor, tijdens en na de oogst met product in contact komen schoon en in goede staat?

- **Criterium in de gids:** deel 4.2: 2.1.1
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, bijlage I, 4a
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5
- **Interpretatie:** de verschillende machines en in het bijzonder de onderdelen die met producten in contact komen, moeten geregeld worden schoongemaakt (bv. met borstel, stofzuiger of hogedrukreiniger, ...). Er mag geen grote hoeveelheid opgehoopte grond of stof noch aanzienlijke bevuilding voorkomen. Zij moeten in goede staat verkeren, wat betekent dat de staat ervan geen mogelijke bron van verontreiniging mag zijn. De naleving van deze eis kan visueel worden nagegaan en/of door de inspectieverslagen in te kijken en/of door de operator en/of diens medewerkers te ondervragen.

2.1.2. Is er geen glasbreuk op het niveau van de machines?

2.1.3. Worden voor nieuwe machines steeds de voedingsgeschikte en biodegradeerbare smeervetten gebruikt op plaatsen waar er contact met het geogst product mogelijk is?

- **Criterium in de gids :** deel 4.2: 2.1.2, 2.1.3
- **Wetgeving :** KB 14.11.2003, art. 3, § 1, B. I, 1
VO 852/2004, art. 4, 1, B. I, deel A, II, 2
- **Interpretatie :** om productverontreiniging te vermijden moeten de operatoren ten minste de volgende voorschriften in acht nemen :
 - er mag geen glasbreuk voorkomen in de uitrustingen. Glas dat stuk is wordt vervangen conform de glasbreukprocedure.

Als bij de audit wordt vastgesteld dat gebroken glas aanwezig is, stelt de auditor aan de operator vragen om na te gaan of eventueel verontreinigde producten op gepaste wijze werden behandeld (bijvoorbeeld : uit de markt genomen),

- als er een contact tussen een smeermiddelen en de geogste, bewerkte of opgeslagen producten mogelijk is, dan moeten die « voor levensmiddelen geschikte » smeermiddelen voldoen aan één van de volgende criteria : het Europese milieulabel (bloem) dragen of een vermelding dat ze voldoen aan de norm NFS-H1 (« voor levensmiddelen geschikte » smeermiddelen) of geen enkele vermelding bevatten omtrent een mogelijk gevaar voor het milieu of voor de volksgezondheid (informatie die op de veiligheidsfiche van het smeermiddel voorkomt). Dit voorschrift geldt niet voor oude machines die niet kunnen werken als dergelijke smeermiddelen worden gebruikt. Wanneer nieuwe machines worden aangekocht, moet met dit voorschrift rekening worden gehouden, behalve indien een document van de fabrikant of de officiële vertegenwoordiger kan voorgelegd worden, dat vaststelt dat dit soort smeervet niet geschikt is voor het betrokken gebruik (bv. op onderhoudsboekje van de machines).

2.2. SPUITTOESTEL

2.2.1. Zijn de spuittoestellen waarmee vloeibare bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik toegediend worden op Belgisch grondgebied, goedgekeurd volgens de wettelijke bepalingen?

2.2.2. Zijn de toestellen die rechtstreeks in het buitenland aangekocht werden door de koper gemeld geworden aan de keuringsdienst?

- **Criterium in de gids:** deel 4.2: 2.2.1, 2.2.2.
- **Wetgeving:** MB 25-08-2004, art. 2, art. 4, art. 5, art. 7, art. 9
- **Interpretatie:** alle spuittoestellen waarmee in vloeibare vorm bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik worden toegediend op Belgisch grondgebied moeten goedgekeurd zijn overeenkomstig de hierna volgende bepalingen:
 - elke eigenaar van een spuittoestel dient om de drie jaar een verplichte keuring uit te laten voeren en dit op de datum, tijd en plaats van de oproeping, zelfs als het materieel pas verworven werd (nieuw of tweedehands),
 - indien hij niet opgeroepen wordt dient hij dit binnen de maand voor het einde van de normale geldigheidstermijn te melden aan de keuringsdienst,
 - de spuittoestellen moeten gekeurd zijn door ofwel het « Département de Génie rural du Centre Wallon de Recherches Agronomiques (CRA-W) de Gembloux » voor de Waalse

provincies of door het Departement Mechanisatie, Arbeid, Gebouwen, Dierenwelzijn en Milieubeveiliging van het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek in Gent (ILVO) voor de Vlaamse provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

- alleen met gunstig gevolg gekeurde spuittoestellen mogen worden gebruikt in de periode die vermeld is op de door de controledienst aangebrachte zelfklever,
- Rechtstreeks in het buitenland aangekochte toestellen moeten door de koper gemeld worden aan de keuringsdienst binnen de 30 dagen. Er moet een bewijs van deze kennisgeving voorhanden zijn (kopie van de fax, de mail,...).

Deze vereiste is niet van toepassing voor:

- de kleine toestellen waarin de spuitvloeistof manueel of met behulp van een samengedrukt gas (lucht inbegrepen) onder druk wordt gebracht,
- de kleine toestellen waarbij de spuitvloeistof wordt uitgestoten onder invloed van de zwaartekracht,
- de rugspuit- en lansspuittoestellen.

2.3. KISTEN, CONTAINERS, VERPAKKINGSMATERIAAL EN PALLOXEN

2.3.1. Zijn kisten, containers, verpakkingsmateriaal en palloxen schoon en in goede staat?

- **criterium in de gids:** deel 4.2: 2.3.1
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, bijlage I, 4a
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5
- **Interpretatie:** kisten, containers, verpakkingsmateriaal en palloxen moeten geregeld worden schoongemaakt (bv. met borstel, stofzuiger, hogedrukreiniger, ...). Er mag geen grote hoeveelheid opgehoopte grond of stof noch aanzienlijke bevuilding voorkomen. Zij moeten bovendien in goede staat verkeren, wat betekent dat er geen loszittende delen mogen zijn, geen roestvlekken die in contact komen met de producten,...

2.3.2. Worden kisten, containers, verpakkingsmateriaal en palloxen ontsmet voor en na de bewerking van risicoproducten?

- **criterium in de gids:** deel 4.2: 2.3.2
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, bijlage I, 4a
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5
- **Interpretatie:** kisten, containers, verpakkingsmateriaal en palloxen moeten worden ontsmet voor en na contact met producten die een risico inhouden (zoals onverpakt pootgoed, doorgesneden of van

kiemen ontdane pootaardappelen, pootaardappelen met zachtrot, ...). De controleur controleert het ontsmetten van de voertuigen visueel en/of door de inspectieverslagen in te kijken en/of door de operator en/of diens medewerkers te ondervragen. Daarnaast moet ook worden nagegaan of de registers over het gebruik van biociden en pesticiden correct worden ingevuld en of de gebruikte producten erkend zijn voor het gebruik dat ervan wordt gemaakt. Niet-naleving van dit voorschrift leidt tot toekenning van een +*.

2.3.3. Zijn de verpakkingen die gebruikt worden voor hop hetzij nieuwe verpakkingen, hetzij heel proper?

2.3.4. Worden de verpakkingen van bereide hop voorzien van de certificeringsetiketten?

- **Criterium in de gids:** deel 4.1: 2.3.3, 2.3.4
- **Wetgeving:** KB 21-12-2001
- **Interpretatie:** de specifieke voorschriften betreffende de verpakking van hop zijn de volgende:
 - er worden bij voorkeur nieuwe of anders heel propere al gebruikte verpakkingen gebruikt,
 - op de verpakking mag geen enkel opschrift aanwezig zijn dat verwarring kan stichten met betrekking tot de inhoud van de verpakking,
 - de verpakkingen van bereide hop worden voorzien van de certificeringsetiketten.

2.4. LANDBOUWTRANSPORT (UITGEVOERD DOOR DE LANDBOUWER OF VOOR REKENING VAN DE LANDBOUWER)

2.4.1. Treft de landbouwer de nodige voorzieningen om alle uitrustingen, recipiënten, kratten, voertuigen, laadbakken etc. (die worden gebruikt voor plantaardige producten) schoon te houden?

2.4.2. Is er geen transport indien olie- of mazoutleidingen lekken, indien er een kans bestaat op contaminatie van de plantaardige producten?

- **Criterium in de gids:** deel 4.2: 2.4.1, 2.4.2
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, bijlage, 4a
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5

- **Interpretatie:**
 - de vervoermiddelen en in het bijzonder de onderdelen die met producten in contact komen moeten geregeld worden schoongemaakt (bv. borstel, stofzuiger, hogedrukreiniger, ...). Er mag geen grote hoeveelheid opgehoopte grond of stof noch aanzienlijke bevuilding voorkomen. Zij moeten daarnaast in goede staat verkeren,
 - wat o.a. betekent dat de vervoermiddelen geen lekken van de olie- of mazoutleidingen mogen vertonen bij bestaan van een risico voor contact met het plantaardige product.

2.4.3. Worden de vervoermiddelen ontsmet voor en na gebruik voor het vervoer van risicoproducten?

- **Criterium in de gids:** deel 4.2: 2.4.3
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, bijlage, 4a
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5
- **Interpretatie:** de vervoermiddelen moeten worden ontsmet voor en na het vervoer van risicoproducten (zoals vervoer van onverpakt pootgoed, doorgesneden of van kiemen ontdane pootaardappelen, pootaardappelen met zachtrot, ...). Als het vervoer door derden gebeurt, kan de landbouwer een bewijs van ontsmetting vragen. De controleur controleert het ontsmetten van de voertuigen visueel en/of door het inkijken van de inspectieverslagen en/of het ondervragen van de operator en/of diens medewerkers. Daarnaast moet ook worden nagegaan of de registers over het gebruik van biociden en bestrijdingsmiddelen correct worden ingevuld en of de gebruikte producten erkend zijn voor het gebruik dat ervan wordt gemaakt. Niet-naleving van dit voorschrift leidt tot toekenning van een +*.

3. BEDRIJFSLEIDER, PERSONEEL EN DERDEN

3.1. TOEPASSING VAN BESTRIJDINGSMIDDELEN VOOR LANDBOUWKUNDIG GEBRUIK EN BIOCIDEN

- 3.1.1. Worden de voorschriften betreffende het gebruik van de bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik van klasse A nageleefd?
- 3.1.2. Worden de voorschriften inzake hygiëne van het personeel na elke toegepaste fytobehandeling nageleefd?

- **Criterium in de gids:** deel 4.3: 3.1.1, 3.1.2
- **Wetgeving:** KB 28-2-1994, art. 77, bijlage X

VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, A, II, 5
KB 14-11-03, art. 3, § 4, bijlage I, 4b

- **Interpretatie:** in verband met het gebruik van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en van biociden moet de operator aan de volgende vereisten voldoen:
 - hij mag geen bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik van klasse A gebruiken bij een derde, behalve als hij een door de FOD Volksgezondheid erkend gebruiker is. Daarnaast moet hij, wanneer hij, in zijn eigen bedrijf, producten van klasse A wil gebruiken die vermeld zijn in bijlage X bij het koninklijk besluit van 28/2/1994 (zie bijlage 3) ook een bijzonder erkend gebruiker zijn. Landbouwers mogen wel bestrijdingsmiddelen van klasse A gebruiken die niet vermeld zijn in bijlage X op hun eigen bedrijf in het kader van hun beroep,
 - na elke fytosanitaire behandeling moet hij zijn handen wassen met vloeibare zeep en zich omkleden, behalve als hij gebruik maakt van een speciale spuitcabine met actieve koolstoffilter.

3.2. HYGIENE

3.2.1. Ziet de landbouwer erop toe dat het personeel dat plantaardige producten hanteert geen besmettelijke ziekte heeft, die via de gehanteerde plantaardige producten kan overgedragen worden?

3.2.2. Ziet de landbouwer erop toe dat het personeel dat plantaardige producten hanteert in goede gezondheid verkeert en op de hoogte wordt gebracht van de gezondheidsrisico's?

- **Criterium in de gids:** deel 4.3: 3.2.1, 3.2.2
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, bijlage I, 4d
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5
KB 17-3-1971
- **Interpretatie:** de hierna vermelde voorschriften moeten worden nageleefd:
 - de landbouwer ziet erop toe dat het personeel dat plantaardige producten hanteert geen besmettelijke ziekte heeft, die via de gehanteerde plantaardige producten kan overgedragen worden,
 - de landbouwer ziet erop toe dat het personeel dat plantaardige producten hanteert in goede gezondheid verkeert en op de hoogte wordt gebracht van de gezondheidsrisico's.

Het respecteren van deze vereisten kan aangetoond worden door middel van affiches, instructies, doktersattesten, ...

3.3. ERKENNINGEN

3.3.1. Beschikt de operator over een erkenning als hij consumptieaardappelen verpakt of bereidt?

- **Criterium in de gids:** deel 4.3, 3.3.1
- **Wetgeving:** KB 30-11-1999
- **Interpretatie:** de landbouwer die consumptieaardappelen bereidt of verpakt moet beschikken over een door het FAVV afgegeven erkenning. Die verplichting geldt niet voor leveringen aan de industrie of aan sorteerbedrijven en evenmin voor de levering van verpakte aardappelen uit de eigen oogst die rechtstreeks aan de consument worden geleverd. Er zijn ook uitzonderingen voor de teelt van primeuraardappelen en de lange aardappelenvariëteit.

4. TEELTTECHNIEK EN NAOOGSTBEHANDELING

4.1. UITGANGSMATERIAAL

4.1.1. Beschikt de producent over een plantenpaspoort voor het poot- en zaaigoed waarvoor dat vereist is?

- **Criterium in de gids:** deel 4.4: 4.1.1
- **Wetgeving:** KB 10-8-2005, art. 15, § 2
KB 14-11-2003, art. 11
- **Interpretatie:** de producent moet erop toezien dat plantgoed of zaaigoed dat paspoortplichtig is, voorzien is van een plantenpaspoort (zie bijlage 2). Dit plantenpaspoort moet minstens 1 jaar bewaard worden. Bij gebruik met het oog op de registratie van aangevoerde producten, moet hij gedurende 5 jaar worden bewaard.

4.1.2. Wordt een visuele controle van de gezondheidstoestand van het geleverde uitgangsmateriaal verricht?

- **Criterium in de gids:** deel 4.4: 4.1.2
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, art. 3, § 4, bijlage I, 4e
- **Interpretatie:** de producent voert een visuele controle uit van de gezondheidstoestand van het geleverde uitgangsmateriaal. De naleving van deze voorschriften wordt visueel nagegaan en/of door de operator en/of diens medewerkers te ondervragen.

4.1.3. Worden de bijzondere voorschriften voor het gebruik van pootaardappelen nageleefd?

- **Criterium in de gids:** deel 4.4: 4.1.3
- **Wetgeving:** KB 10-8-2005, art. 13
MB 30-8-1999, art. 10
KB 14-11-2003, art. 11
- **Interpretatie:** om de insleep van ziekten en plagen te voorkomen is het verplicht gecertificeerd pootgoed of als dusdanig gedeclareerd hoeveepootgoed te gebruiken. Een producent die voor de teelt van zijn aardappelen zelf geproduceerd niet-gecertificeerd materiaal (hoevepootgoed) gebruikt, moet hiervan voor 1 maart schriftelijk aangifte doen bij het hoofd van de PCE van de betrokken provincie. Het bewijs van die aangifte moet beschikbaar zijn. Het plantenpaspoort kan in het certificeringsetiket geïntegreerd worden. Dit certificeringsetiket moet de vermelding " EG-plantenpaspoort " dragen. De landbouwer moet het plantenpaspoort verplicht één jaar bewaren. Als het plantenpaspoort wordt gebruikt bij het traceerbaarheidsbeheer moet het gedurende 5 jaar worden bewaard.

4.2. BEMESTING

4.2.1. Worden enkel meststoffen en bodemverbeterende middelen gebruikt die toegelaten zijn?

4.2.2. Zijn alle toegelaten meststoffen en bodemverbeterende middelen voorzien van een etiket of begeleidend document (dit is voor de niet verpakte producten door de leverancier aan de landbouwer overgemaakt)?

4.2.3. Zijn de toegelaten meststoffen en bodemverbeterende middelen afkomstig van afvalstoffen, en zuiveringsslib voorzien van een etiket of een begeleidend document?

4.2.4. Worden de voorschriften betreffende het gebruik van zuiveringsslib dat officieel toegelaten is door de FOD nageleefd?

- **Criterium in de gids:** deel 4.1: 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3, 4.2.4
- **Wetgeving:** KB 7-1-1998, art. 3, art. 8, art. 9, art. 11, bijlage I
- **Interpretatie:** in verband met het gebruik van meststoffen moet de operator de volgende algemene voorschriften naleven:
 - alleen toegelaten meststoffen en bodemverbeteraars (zie bijlage I bij het koninklijk besluit van 7-1-1998 + bijlage I bij Verordening (EG) 2003/2003+ lijsten met uitzonderingen en toelatingen op

website van de FOD Volksgezondheid :

[https://portal.health.fgov.be/>milieu>chemische stoffen>meststoffen>ontheffingen of toelatingen>lijst van ontheffingen of lijst van toelatingen](https://portal.health.fgov.be/>milieu>chemische%20stoffen>meststoffen>ontheffingen%20of%20toelatingen>lijst%20van%20ontheffingen%20of%20lijst%20van%20toelatingen)) mogen worden gebruikt (meststoffen of bodemverbeteraars afkomstig van de natuurlijke hulpbronnen van het landbouwbedrijf zelf of in oorspronkelijke vorm afkomstig van het landbouwbedrijf van een derde mogen zonder toelating worden gebruikt),

- alle toegelaten meststoffen en bodemverbeterende middelen dienen voorzien te zijn van een etiket of begeleidend document dat voor de niet verpakte producten door de leverancier aan de landbouwer dient te worden overgemaakt,
- de toegelaten meststoffen en bodemverbeterende middelen afkomstig van afvalstoffen (bv. zuiveringsslib, slijkalk, compost, enkelvoudige organische meststoffen, ...) moeten:
 - voor Wallonië: steeds vergezeld zijn van het begeleidend document (volgens OWD-model),
 - voor Vlaanderen: in de gevallen bepaald door OVAM vergezeld zijn van het gebruikscertificaat (ter informatie, in Vlaanderen, is het gebruik van slib van rioolwaterzuiveringsinstallaties op landbouwgrond verboden (Decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen)),

indien analyseresultaten aanwezig zijn moeten deze gedurende 5 jaar bijgehouden te worden.

- het gebruik van zuiveringsslib dat officieel toegelaten is door de FOD is bovendien verboden op:
 - weiden en voedergewassen indien een wachttijd van 6 weken tussen het gebruik en de beweiding of de oogst niet in acht genomen wordt,
 - gronden waarop groenten en fruit geteeld worden, met uitzondering van die van fruitbomen en voor zover in dit laatste geval het gebruik gebeurt na de oogst en voor de volgende bloei,
 - bodems welke bestemd zijn voor de teelt van groenten of vruchten die normaliter in rechtstreeks contact staan met de bodem en die normaliter rauw geconsumeerd worden, gedurende een periode van 10 maanden voorafgaand aan de oogst en tijdens de oogst zelf.

De naleving van deze voorschriften wordt gecontroleerd door aan de operator vragen te stellen zodat kan worden nagegaan of hij de voorschriften inzake het gebruik van de door hem toegediende producten kent. Eventueel wordt ook een documentencontrole uitgevoerd (etiketten, analyseresultaten,...).

4.3. BESTRIJDINGSMIDDELEN VOOR LANDBOUWKUNDIG GEBRUIK EN BIOCIDEN

4.3.1. Gebruikt de teler enkel in België erkende/toegelaten bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en toegelaten biociden?

4.3.2. Treft de landbouwer de nodige maatregelen om te vermijden dat schade wordt berokkend aan de gezondheid van de mens en van consumptie dieren en dat schade wordt toegebracht aan naburige teelten?

- **Criterium in de gids:** deel 4.4: 4.3.1, 4.3.2
- **Wetgeving:** KB 28-2-1994, art. 77, bijlage X
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, A, II, 5
KB 14-11-03, art. 3, § 4, bijlage I, 4b
- **Interpretatie:** in verband met het gebruik van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en van biociden moet de operator aan de volgende vereisten voldoen:
 - de teler mag enkel in België erkende/toegelaten bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en toegelaten biociden gebruiken en moet de gebruiksvoorwaarden vermeld op het etiket respecteren. Gebruikers die niet in België erkende bestrijdingsmiddelen stockeren om ze op hun percelen gelegen in een buitenland te gebruiken, moeten hiervoor een toelating voor in- en uitvoer van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik vragen bij het FAVV en moeten deze producten gegroepeerd opslaan met een bordje 'export'. Ter herinnering: indien producten aanwezig zijn die niet meer erkend/toegelaten zijn en waarvan de opgebruiktermijn verstreken is, moeten zij zich in het fytolokaal bevinden met de vermelding 'vervallen' (zie S.I.3.9.).
 - wie een bestrijdingsmiddel voor landbouwkundig gebruik aanwendt dient de nodige maatregelen te treffen om te vermijden dat schade wordt berokkend aan de gezondheid van de mens en van nuttige dieren en dat schade wordt toegebracht aan naburige teelten,
 - hij moet er zorg voor dragen dat elk werktuig, voorwerp of voertuig dat gediend heeft bij het gebruik van het product, zorgvuldig en onmiddellijk wordt gereinigd. Het spuittoestel moet uitgespoeld worden.

4.3.3. Zijn de wettelijk verplichte analyses uitgevoerd?

- **Criterium in de gids:** deel 3.6, B VI

- **Wetgeving:** KB 22-12-2005
MB 22-12-2005
- **Interpretatie:** de wettelijk verplichte analyses in het kader van de vóór-oogstcontroles moeten uitgevoerd zijn.

4.4. IRRIGATIE

4.4.1. Worden de algemene voorschriften op het vlak van irrigatie nageleefd?

- **Criterium in de gids:** deel 4.4: 4.4.1
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, bijlage I, 4c
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 3
- **Interpretatie:** voor irrigatie wordt enkel gebruik gemaakt van:
 - beekwater,
 - water van open put,
 - boorput, stadswater,
 - regenwater,
 - water dat afkomstig is van het wassen van groenten en fruit (met uitzondering van waswater van wortelgroenten of knollen),
 - water dat afkomstig is van processen om producten vrij van verontreiniging te maken (water afkomstig van het blancheren/het steriliseren),
 - water dat afkomstig is van processen die plaatsvinden na alle bewerkingen die de producten vrij van verontreiniging maken (water afkomstig van het afkoelen na blancheren/steriliseren, water afkomstig van snel invriezen),
 - water dat afkomstig is van het reinigen van de blancheer-/steriliseerlijnen en het reinigen en ontdooien van de koellijnen.De naleving van deze eis kan visueel worden nagegaan en/of door de inspectieverslagen in te kijken en/of door de operator en/of diens medewerkers te ondervragen.

4.5. LAATSTE SPOELWATER, WASWATER EN TRANSPORTWATER

4.5.1. Wordt op behoorlijke wijze omgegaan met was-, spoel- en transportwater?

- **Criterium in de gids:** deel 4.4: 4.5.1
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, bijlage I, 4c
KB 14-1-2002
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5

- **Interpretatie:**

voor fruit en groenten klaar voor consumptie (met name tomaten en fruit (appelen, peren, ...)):

- voor de spoelbeurt moet steeds water van drinkwaterkwaliteit worden gebruikt. Voorgaand spoelen mag uitgevoerd worden met niet drinkbaar water, op voorwaarde dat dit niet leidt tot een verhoging van de microbiologische en chemische besmettingen,
- voor het transport van appelen en peren moet steeds water van drinkwaterkwaliteit worden gebruikt (uitgangswater),

Voor andere groenten, zoals aardappelen, rapen, wortelen, schorseneren, prei, sla, spinazie, ...

- mag niet-drinkbaar water gebruikt worden, op voorwaarde dat dit niet leidt tot een verhoging van de microbiologische en chemische besmettingen,
- moet ten minste schoon water worden gebruikt bij de laatste spoelbeurt.

De definities van de verschillende soorten water zijn vermeld in « III. TERMEN, DEFINITIE EN BESTEMMELINGEN ».

De resultaten van de jaarlijkse wateranalyses moeten worden bewaard.

5. SCHADELIJKE ORGANISMEN

5.1. ALGEMENE MAATREGELEN TER BESTRIJDING VAN VOOR PLANTEN EN PLANTAARDIGE PRODUCTEN SCHADELIJKE ORGANISMEN

5.1.1. Worden de algemene regels i.v.m. de bestrijding van de gereglementeerde schadelijke organismen nageleefd?

- **Criterium in de gids:** deel 4.5: 5.1.1

- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, art. 3, § 4, bijlage I, 4^e
KB 10-8-2005, art. 2, art. 5, bijlagen I, II, IV
MB 22-3-2004, art. 2, art. 3, bijlage 1
MB 10-9-2004, art. 2
MB 14-4-2005, art. 3, art. 4, art. 5, art. 6
KB 19-11-1987, art. 9, art. 10, art. 11, art. 12, art. 15, art. 16, art. 17, art. 19, art. 20, art. 21, art. 23, art. 24, art. 25, art. 32, art. 33, art. 34, art. 35, art. 43, art. 76, art. 79, art. 80, art. 81, art. 82, art. 83, art. 84
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5

- **Interpretatie:** in verband met de algemene bestrijding van gereglementeerde schadelijke organismen moet de operator aan de volgende algemene voorschriften voldoen :

- hij is verplicht over te gaan tot de bestrijding van gereglementeerde schadelijke organismen zodra hij de aanwezigheid hiervan vaststelt of deze hem door een

vertegenwoordiger van de overheid wordt gemeld (de lijst met belangrijkste gereglementeerde schadelijke organismen waarvan melding aan het FAVV verplicht is per teelt, zie bijlage 1),

- daarnaast moet hij de met gereglementeerde schadelijke organismen besmette planten of producten op gepaste wijze en in overeenstemming met de instructies van het FAVV behandelen (bacterievuur, verticilliumplanten, *Xanthomonas fragariae*, ...).

De controleur moet nagaan of het van besmetting vrij- maken van machines, apparatuur, gereedschap, vervoermiddelen, kisten, containers, verpakkingsmateriaal en palloxen gebeurt volgens de specifieke voorschriften van het FAVV als de aanwezigheid van gereglementeerde schadelijke organismen (voorbeelden : met bruin- of ringrot besmette aardappelen, stengels van door bacterievuur aangetaste planten, met *Verticillium* besmette hopplanten, met *Xanthomonas fragariae* besmette aardbeiplanten, grond afkomstig van besmet verklaarde percelen,... (zie bijlage 1)) is vastgesteld.

Om de naleving van deze voorschriften na te gaan, worden de operator en/of diens medewerkers ondervraagd en/of worden de inspectieverslagen ingekeken en/of worden de kopieën van formulieren voor de eventuele meldingen ingekeken en/of worden visuele controles uitgevoerd. Als het FAVV optreedt in aansluiting op de aanwezigheid van ziekteverwekkers, stelt het de operator schriftelijk in kennis van de maatregelen die moeten worden toegepast. De naleving moet eventueel tijdens de audit worden gecontroleerd op basis van het(de) door het FAVV toegezonden document(en).

Daarnaast moet ook worden nagegaan of de registers over het gebruik van biociden en pesticiden en betreffende de aanwezigheid van gereglementeerde schadelijke organismen correct worden ingevuld. Men moet ook nagaan of de bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden erkend/toegelaten zijn voor het gebruik dat ervan wordt gemaakt.

5.1.2. Worden de distels bestreden?

- **Criterium in de gids:** deel 4.5: 5.1.2
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, art. 3, § 4, bijlage I, 4
KB 10-8-2005, art. 5
KB 19-11-1987, art. 43
- **Interpretatie:** de landbouwer is verplicht de bloei evenals de zaadvorming en de uitzaaiing van schadelijke distels met alle middelen te beletten. Als schadelijke distels worden beschouwd: akkerdistel, speerdistel, kale jonker en kruldistel.
Om de naleving van deze voorschriften na te gaan, worden de operator en/of diens medewerkers ondervraagd en/of worden de inspectieverslagen ingekeken en/of worden visuele controles

uitgevoerd. Als het FAVV optreedt in aansluiting op de aanwezigheid van ziekteverwekkers, stelt het de operator schriftelijk in kennis van de maatregelen die moeten worden toegepast. De naleving moet eventueel tijdens de audit worden gecontroleerd op basis van het(de) door het FAVV toegezonden document(en).

Daarnaast moet ook worden nagegaan of de registers over het gebruik van biociden en pesticiden en betreffende de aanwezigheid van gereguleerde schadelijke organismen correct worden ingevuld. Men moet ook nagaan of de bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden erkend/toegelaten zijn voor het gebruik dat ervan wordt gemaakt.

5.2. MAATREGELEN TER BESTRIJDING VAN NEMATODEN

5.2.1. Respecteert de landbouwer een teeltrotatie voor de teelt van consumptieaardappelen?

- **Criterium in de gids:** deel 4.5: 5.2.1
- **Wetgeving:** KB 19-11-1987
- **Interpretatie:** voor het telen van consumptieaardappelen moet de landbouwer een zodanige teeltopvolging in acht nemen dat aardappelen in een periode van 3 opeenvolgende jaren slechts één maal op hetzelfde perceel worden geteeld (uitzondering : deze vereiste geldt niet voor primeuraardappelen die voor 20 juni worden geoogst),

5.3. MAATREGELEN TER BESTRIJDING VAN RINGROT EN BRUINROT

5.3.1. Meldt de operator als hij pootaardappelen binnenbrengt met het oog op productie van consumptieaardappelen?

- **Criterium in de gids:** deel 4.5 : 5.3.1
- **Wetgeving:** MB 22-3-2004, art. 2, art. 3, B 1
- **Interpretatie:** in verband met de bestrijding van gereguleerde schadelijke organismen de operator die in vierentwintig uur meer dan 5 ton pootaardappelen binnenbrengen uit Denemarken, Duitsland, Griekenland, Spanje, Nederland, Portugal, Finland, Zweden, Tsjechië, Estland, Letland, Litouwen, Hongarije, Polen of Slowakije dienen de PCE waarvan zij afhangen 24 uur vooraf in kennis te stellen en de pootaardappelen gedurende 10 uur na aankomst ter beschikking te houden (om die periode te berekenen wordt alleen de tijd tussen 8 en 18 uur in aanmerking genomen) met het oog op een eventuele bemonstering.

- 5.3.2. Indien de aardappelen geteeld werden in beschermingsgebieden voor bruinrotdoet doet de landbouwer aangifte van alle met aardappelen beteelde of te betelen percelen?
- 5.3.3. Indien de aardappelen geteeld werden in beschermingsgebieden voor bruinrot spoelt de landbouwer de daartoe gebruikte installatie alvorens over te gaan tot de beregening van een perceel aardappelen, gelegen in het beschermingsgebied?
- 5.3.4. Indien de aardappelen geteeld werden in beschermingsgebieden voor bruinrot neemt de landbouwer alle nodige voorzorgen bij het beregenen van andere dan aardappelpercelen met oppervlaktewater, gelegen in het beschermingsgebied om te beletten dat aardappelpercelen met dat oppervlaktewater in aanraking komen?
- 5.3.5. Indien de aardappelen geteeld werden in beschermingsgebieden voor bruinrot is het verbod op oppervlaktewater voor beregening van de teelt van aardappelen, aubergines en tomaten in het beschermingsgebied voor bruinrot gerespecteerd?

- **Criterium in de gids:** deel 4.5: 5.3.2, 5.3.3, 5.3.4, 5.3.5
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, art. 3, § 4, bijlage I, 4
MB 14-2-2000
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 3

- **Interpretatie:**
Voor de bestrijding van aardappelbruinrot in de beschermingsgebieden (zie « III. TERMEN, DEFINITIES EN BESTEMMELINGEN »), moet de operator elk jaar voor 30 april bij middel van een door het FAVV vastgelegd formulier alle percelen van meer dan 10 are groot aangeven waarop aardappelen (zullen) worden geteeld. Deze aangifte moet vergezeld zijn van (een) liggingsplan(nen) op schaal 1/10.000 waarop aardappelpercelen aangeduid worden.

Voor bepaalde gewassen en in beschermingsgebieden gelden bijkomende voorschriften:

- voor de teelt van aardappelen, aubergines en tomaten geldt een verbod op het gebruik van oppervlaktewater (o.a. kanalen, beken, vijvers) voor beregening.
- De voor het beregenen van een aardappelperceel gebruikte installatie moet volledig en grondig worden uitgespoeld. Het is verboden hiervoor oppervlaktewater te gebruiken,
- bij het beregenen van andere percelen dan aardappelpercelen, met oppervlaktewater, moeten steeds alle nodige voorzorgen genomen worden om te beletten dat aardappelpercelen met dat oppervlaktewater in aanraking komen.

Om de naleving van deze voorschriften na te gaan, worden de operator en/of diens medewerkers ondervraagd en/of worden de inspectieverslagen ingekeken en/of worden visuele controles uitgevoerd. Als het FAVV optreedt in aansluiting op de aanwezigheid van ziekteverwekkers, stelt het de operator schriftelijk in kennis van de maatregelen die moeten worden toegepast. De naleving moet eventueel tijdens de audit worden gecontroleerd op basis van het(de) door het FAVV toegezonden document(en).

Daarnaast moet ook worden nagegaan of de registers over het gebruik van biociden en pesticiden en betreffende de aanwezigheid van gereguleerde schadelijke organismen correct worden ingevuld. Men moet ook nagaan of de bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden erkend/toegelaten zijn voor het gebruik dat ervan wordt gemaakt.

5.4. MAATREGELEN MET BETREKKING TOT BACTERIEVUUR BIJ APPEL EN PEER

5.4.1. Worden de specifieke regels in de strijd tegen bacterievuur bij appels en peren nageleefd?

- **Criterium in de gids:** deel 4.5: 5.4.1
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, art. 3, § 4, bijlage I, 4
KB 10-8-2005, art. 5
MB 10-9-2004, art. 2
- **Interpretatie:** in samenhang met de bestrijding van bacterievuur, moet de operator die appels en peren teelt en de aanwezigheid van bacterievuur op bomen van zijn boomgaard vaststelt de besmette planten vernietigen of, wanneer dit mogelijk is, de besmette delen wegsnoeien. Indien de besmetting door het FAVV vastgesteld wordt moet hij de onderrichtingen van het FAVV opvolgen.

Om de naleving van deze voorschriften na te gaan, worden de operator en/of diens medewerkers ondervraagd en/of worden de inspectieverslagen ingekeken en/of worden visuele controles uitgevoerd. Als het FAVV optreedt in aansluiting op de aanwezigheid van ziekteverwekkers, stelt het de operator schriftelijk in kennis van de maatregelen die moeten worden toegepast. De naleving moet eventueel tijdens de audit worden gecontroleerd op basis van het(de) door het FAVV toegezonden document(en).

Daarnaast moet ook worden nagegaan of de registers over het gebruik van biociden en pesticiden en betreffende de aanwezigheid van gereguleerde schadelijke organismen correct worden ingevuld. Men moet ook nagaan of de bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden erkend/toegelaten zijn voor het gebruik dat ervan wordt gemaakt.

5.5. MAATREGELEN MET BETREKKING TOT VERWELKINGSZIEKTE BIJ HOP

5.5.1. Worden de specifieke regels in de strijd tegen verticillium van hop nageleefd?

- **Criterium in de gids:** deel 4.5: 5.6.1
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, art. 3, § 4, bijlage I, 4
KB 10-8-2005, art. 5
KB 19-11-1987, art. 32, art. 33, art. 34
- **Interpretatie:** in samenhang met de bestrijding van *Verticillium* bij hop moet de operator die hop verbouwt en die een besmetting met *Verticillium albo-atrum* of *Verticillium dahliae* vaststelt de besmette planten vernietigen. Indien de besmetting door het FAVV vastgesteld wordt moet hij de onderrichtingen van het FAVV opvolgen.

Om de naleving van deze voorschriften na te gaan, worden de operator en/of diens medewerkers ondervraagd en/of worden de inspectieverslagen ingekeken en/of worden visuele controles uitgevoerd. Als het FAVV optreedt in aansluiting op de aanwezigheid van ziekteverwekkers, stelt het de operator schriftelijk in kennis van de maatregelen die moeten worden toegepast. De naleving moet eventueel tijdens de audit worden gecontroleerd op basis van het(de) door het FAVV toegezonden document(en).

Daarnaast moet ook worden nagegaan of de registers over het gebruik van biociden en pesticiden en betreffende de aanwezigheid van gereguleerde schadelijke organismen correct worden ingevuld. Men moet ook nagaan of de bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden erkend/toegelaten zijn voor het gebruik dat ervan wordt gemaakt.

5.6. MAATREGELEN M.B.T. MICOTOXINES

5.6.1. Wordt de aanwezigheid van moederkoren in graanteelten of geoogst graan gemeld aan de 1ste koper?

- **Criterium in de gids:** deel 4.5: 5.7.1
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, art. 3, § 4
- **Interpretatie:** de landbouwer moet de gezondheidstoestand van zijn graanteelten en geoogste granen met betrekking tot de aanwezigheid van moederkoren bewaken. Als hij de aanwezigheid van moederkoren vaststelt of verneemt, moet hij de eerste koper hiervan op de hoogte brengen en moet hij kunnen aantonen dat hij deze verplichting is nagekomen (bijvoorbeeld bij middel van een kopie van de fax of de mail of door middel van een leveringsbon waarop de aanwezigheid van

moederkoren vermeld wordt). De informatie zal zich bevinden op de leveringsbon die geleverd wordt door de eerste afnemer.

5.6.2. Wordt de aanwezigheid van fusarium in graanteelten of geoogste graan gemeld aan de 1ste koper?

- **Criterium in de gids:** deel 4.5: 5.7.2
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, art. 3, § 4
- **Interpretatie:** de landbouwer moet de gezondheidstoestand van zijn graanteelten en geoogste granen met betrekking tot de aanwezigheid van aanzienlijke Fusariumbesmettingen bewaken. Bij aanwezigheid van Fusarium moet de operator de eerste koper hiervan op de hoogte brengen en kunnen aantonen dat hij deze verplichting is nagekomen (bijvoorbeeld bij middel van een kopie van de fax of de mail). Niet-naleving van dit voorschrift leidt tot toekenning van een +*.

6. CORRIGERENDE MAATREGELEN

6.1. Exploitanten van levensmiddelenbedrijven moeten passende herstelmaatregelen nemen wanneer zij in kennis worden gesteld van tijdens de officiële controles vastgestelde problemen

- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, art. 3, § 4, B. I, 2
VO 852/2004, art. 4, 1, B. I, deel A, II, 6
- **Interpretatie:** wanneer non-conformiteiten worden vastgesteld (bijvoorbeeld naar aanleiding van een inspectie, een audit, een analyse) moeten gepaste acties worden ondernomen, binnen de termijnen vastgesteld door de auditeur/controleur/inspecteur, om ze te verhelpen en moeten corrigerende maatregelen worden uitgevoerd om te vermijden dat het euvel zich opnieuw voordoet. Geen enkel niet-conform product of ander voorwerp dat gevaarlijk kan zijn voor consumenten, dieren of planten, mag op de markt worden gebracht of verdeeld om de verspreiding van gereguleerde schadelijke organismen of andere verontreinigingen te vermijden.

B. Registraties (registers) voor de primaire plantaardige productie

1. ALGEMENE EISEN

1.1. IDENTIFICATIE VAN PRODUCENT

1.1.1. Is de landbouwer geregistreerd?

- **Criterium in de gids** : deel 5.1
deel 5.6: 6.1.3
- **Wetgeving** : KB 14-11-03, art. 4
KB 16-1-05, art. 2
KB 10-11-2005, art. 1bis
- **Interpretatie** : elke landbouwer moet bij het FAVV geregistreerd zijn. De factuur voor het betalen van de heffing geldt als registratiebewijs. Opgelet : de operatoren van de sector van de primaire plantaardige productie die voldoen aan de hieronder vermelde voorwaarden, betalen geen jaarlijkse bijdrage en ontvangen dus geen factuur:
 - a) de activiteit wordt niet uitgeoefend ten titel van hoofd- of bijberoep,
 - b) deze activiteit brengt niet meer op dan 2 500 euro netto per jaar (gemiddelde te berekenen over een periode van 3 jaar),
 - c) de operator is eigenaar van de bewerkte grond,
 - d) de opbrengst wordt voortgebracht door een oppervlakte van maximaal 50 are voor aardappelen en hoogstamfruit, of van maximaal 25 are voor laagstamfruit, of van maximaal 10 are voor andere plantaardige producten.

1.1.2. Kan elke productie-/teeltplaats duidelijk worden geïdentificeerd?

- **Criterium in de gids**: deel 5
- **Wetgeving**: KB 14-11-2003, art. 3, § 4, bijlage II, 3
KB 22-12-2005, art. 7
- **Interpretatie**: elke landbouwer moet grondplannen kunnen voorleggen of moet een nummering (of elk ander document waarmee een eenduidige identificatie mogelijk is) van percelen, kassen, ... voorzien aan de hand waarvan de productieplaatsen of –eenheden waar een behandeling met gewasbeschermingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik of biociden werden toegepast duidelijk geïdentificeerd kunnen worden. Ingeval op een perceel of in een kas meerdere partijen planten of plantaardige producten voorkomen, worden zij in de registers door middel van een partijnummer onderscheiden. Het is essentieel om percelen, serres,... of plaatsen waar behandelingen met

bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik of biociden werden gedaan of plaatsen waar geregementeerde schadelijke organismen werden vastgesteld, te kunnen identificeren.

Bovendien voor de vóór-oogstcontroles:

- a) het identificatienummer van de kassen moet op onuitwisbare wijze op één van de toegangsdeuren ervan worden aangebracht,
- b) in het register moet een liggingsplan van de betrokken percelen en/of kassen opgenomen zijn waarop de respectievelijke identificatienummers vermeld zijn.

1.2. DOSSIER IN EN OUT

1.2.1. Beschikt de exploitant over systemen of procedures voor de registratie van ontvangen producten?

- **Criterium in de gids** : deel 5.2
deel 5.6: 6.2.1
- **Wetgeving** : KB 14-11-03, art. 6, § 1, art. 11
- **Interpretatie** : de operator moet over een systeem of procedures beschikken voor de registratie van aangevoerde producten (bestrijdingsmiddelen, biociden, teeltmateriaal, meststoffen). Voor elk aangevoerd product moeten de volgende gegevens worden geregistreerd:
 - identificatie en aard van het geleverde product,
 - hoeveelheid geleverd product,
 - leveringsdatum,
 - naam en adres van de leverancier (het betreft hier het adres van de vestigingseenheid waar het product vandaan komt en niet het adres van de bedrijfszetel van de leverancier).

Bovendien dient een register te worden bijgehouden voor :

- plantaardig vermeerderingsmateriaal,
- bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden,
- meststoffen.

Het register mag worden vervangen door een rangschikking van de facturen of andere documenten op voorwaarde dat die alle vereiste gegevens vermelden, die eventueel door de landbouwer zelf zijn toegevoegd.

De gegevens moeten gedurende 5 jaar worden bewaard en snel beschikbaar kunnen worden gesteld aan de bevoegde autoriteiten die erom vragen. Het is dus noodzakelijk de documenten die betrekking hebben op de verschillende categorieën van producten afzonderlijk te rangschikken.

1.2.2. Beschikt de exploitant over systemen of procedures voor de registratie van afgevoerde producten?

- **Criterium in de gids** : deel 5.2

- **Wetgeving** : KB 14-11-03, art. 6, § 2, art. 11
- **Interpretatie** : de operator moet over een systeem of procedures beschikken voor de registratie van afgevoerde producten (deze verplichting heeft geen betrekking op producten die rechtstreeks verkocht werden aan de consument). Voor elk afgevoerd product, moeten de volgende gegevens worden geregistreerd:
 - identificatie en aard van het geleverde product,
 - hoeveelheid geleverd product,
 - leveringsdatum,
 - naam en adres van de koper (het betreft hier het adres van de vestigingseenheid waar het product wordt geleverd en niet het adres van de bedrijfszetel van de koper).

Bovendien dient een register te worden bijgehouden voor:

- plantaardig vermeerderingsmateriaal,
- plantaardige producten.

Het register mag worden vervangen door een rangschikking van de facturen of andere documenten op voorwaarde dat die alle vereiste gegevens vermelden, die eventueel door de landbouwer zelf zijn toegevoegd.

De gegevens moeten gedurende 5 jaar worden bewaard en snel beschikbaar kunnen worden gesteld aan de bevoegde autoriteiten die erom vragen. Het is dus noodzakelijk de documenten die betrekking hebben op de verschillende categorieën van producten afzonderlijk te rangschikken.

Opmerking: gegevens van rechtstreeks aan de consument verkochte of geleverde producten hoeven niet bijgehouden te worden

2. REGISTERS VOOR DE PRIMAIRE DIERLIJKE PRODUCTIE

NVT

3. REGISTERS VOOR DE PIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE

3.1. GEBRUIK VAN BESTRIJDINGSMIDDELEN VOOR LANDBOUW- KUNDIG GEBRUIK EN BIOCIDEN

3.1.1. Exploitanten van levensmiddelenbedrijven die plantaardige producten produceren of oogsten moeten in het bijzonder registers bijhouden over elk gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik) en biociden

- **Criterium in de gids** : deel 5.3
deel 5.6: 6.3.1
- **Wetgeving** : VO 852/2004, art. 4, 1, B. I, deel A, III, 7, 9
KB 14-11-2003, art. 3, § 4, B. II

- **Interpretatie** : elke operator moet een register bijhouden waarin hij het gebruik van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden optekent. Die vermeldingen moeten binnen 7 dagen na de behandeling worden ingeschreven. Deze vereiste geldt ook wanneer behandelingen door derden worden uitgevoerd. De gegevens die in dat verband moeten worden ingeschreven zijn de volgende:
 - Kas, perceel nr (de percelen waarop, of de kassen waarin de teelten aanwezig zijn, moeten door middel van een nummer geïdentificeerd worden),
 - partij nr. (niet noodzakelijk indien een perceel slechts één partij planten omvat),
 - teelt,
 - plantdatum,
 - datum behandeling,
 - naam bestrijdingsmiddel (volledig),
 - dosis/ha,
 - behandelde oppervlakte,
 - oogstdatum (voor een bepaald perceel of een bepaalde serre moet de exacte datum van begin van oogst die onmiddellijk volgt op de laatste behandeling aangeduid worden. Het is bijgevolg mogelijk dat er voor eenzelfde perceel meerdere oogstdata geregistreerd zullen moeten worden),
 - datum van monsternamen (alleen in samenhang met het bemonsteringsplan),
 - niet-conforme analyseresultaten (overschrijdingen van toegelaten maximumgehalten voor de betrokken producten).

De landbouwer mag de bestaande documenten gebruiken, bijvoorbeeld een spuitdagboek, of een teelt-/perceelfiche invullen of nog een ander type document gebruiken. Deze documenten kunnen dienen als register.

De na-oogstbehandelingen moeten eveneens worden ingeschreven. Het register, d.w.z. de opgetekende gegevens, moet gedurende 5 jaar worden bewaard.

3.2. REGISTRATIE AANWEZIGHEID SCHADELIJKE QUARANTAINES ORGANISMEN EN ZIEKTEN

3.2.1. Exploitanten van levensmiddelenbedrijven die plantaardige producten produceren of oogsten moeten in het bijzonder registers bijhouden over elke aanwezigheid van gereguleerde schadelijke organismen of ziekten die de veiligheid van producten van plantaardige oorsprong in het gedrang kunnen brengen

- **Criterium in de gids** : deel 5.4
deel 5.6: 6.3.2
- **Wetgeving** : VO 852/2004, art. 4, 1, B. I, deel A, III, 7, 9
KB 14-11-2003, art. 3, § 4, B. II

- **Interpretatie** : wanneer de landbouwer in zijn teelten de aanwezigheid vaststelt van gereguleerde schadelijke organismen (zie bijlage 1), moet hij hiervan melding maken in een register (de kopie van de meldingsformulieren kan dienen als register). Daarnaast moet hij, als de meldingsplicht geldt, een kopie bewaren van het meldingsformulier. Deze meldingsformulieren (register) moeten gedurende 5 jaar worden bewaard.

3.3. REGISTRATIE RESULTATEN VAN ANALYSES

3.3.1. Exploitanten van levensmiddelenbedrijven die plantaardige producten produceren of oogsten moeten in het bijzonder registers bijhouden over de resultaten van voor de volksgezondheid relevante analyses van bij planten genomen monsters of van andere monsters

- **Criterium in de gids** : deel 5.5
deel 5.6: 6.3.3
- **Wetgeving** : VO 852/2004, art. 4, 1, B. I, deel A, III, 7, 9
KB 14-11-2003, art. 3, § 4, B. II
- **Interpretatie** : de resultaten van de analyses die zijn uitgevoerd op monsters van planten of op andere monsters moeten worden bewaard. Het gaat hier bijvoorbeeld om de resultaten van de analyses die zijn uitgevoerd in samenhang met de vooroogstcontrole of de analyses die zijn uitgevoerd door een telersvereniging. De registers, d.w.z. de opgetekende gegevens, moeten gedurende 5 jaar worden bewaard.

VI. MELDINGSPLICHT

1. MELDINGSPLICHT

1.1. Is de meldingsplicht voorzien?

- **criterium in de gids** : deel 6
- **Wetgeving** : KB 14-11-2003, art. 8
KB 10-8-2005, art. 4
MB 22-1-2004
VO 178/2002, art. 19
- **Interpretatie** : elke exploitant moet het FAVV onmiddellijk inlichten wanneer hij van oordeel is of redenen heeft om te denken dat een product dat hij ingevoerd, geproduceerd, geteeld, gekweekt, bewerkt, gefabriceerd of verhandeld heeft schadelijk kan zijn voor de gezondheid van mens, dier of plant. Die melding dient te gebeuren bij middel van de formulieren die voorkomen in het ministerieel besluit van 22-1-2004. Om de naleving van dit voorschrift te controleren worden aan de operator vragen gesteld zodat kan worden nagegaan of hij zijn plichten dienaangaande kent en in staat is deze na te komen en worden de registers ingekeken.
De bewijzen van eventuele meldingen (kopieën van meldingsformulieren) moeten worden bewaard.

VII. TYPE VOORBEELDEN (NIET EXHAUSTIEVE LIJST) VAN MAJOR EN MINOR NON-CONFORMITEITEN

Andere voorbeelden van NC's worden eveneens hernomen in het document "Non-conformiteiten in het kader van de audits: richtlijnen".

A Hygiënevoorschriften voor de primaire plantaardige productie

Major non-conformiteiten		
Ref.		Melding ¹
1.1.1.	Het « fytolokaal » is niet slotvast afgesloten en/of is toegankelijk voor kinderen en/of onbevoegden	
1.1.8.	De gewasbeschermingsmiddelen gaan niet vergezeld van hun oorspronkelijke etiket	
1.1.8.	De gewasbeschermingsmiddelen bevinden zich niet in hun oorspronkelijke verpakking maar hun oorspronkelijke etiket is aanwezig	
1.1.9.	Gewasbeschermingsmiddelen die vervallen zijn of bestemd voor particulier gebruik, zijn niet gemerkt	
1.1.10.	De operator beschikt niet over geschikte meetapparatuur	
1.2.1.	De ruimten waar de plantaardige producten worden opgeslagen of bewerkt zijn erg vuil en/of verkeren in zeer slechte staat	
1.2.2.	De verlichting volstaat niet om verontreiniging van de producten of niet voor consumptie geschikte producten te kunnen herkennen	
1.2.3.	De bestrijding van ongedierte is niet toereikend (aanwezigheid van ongedierte of geen of onvoldoende bestrijding)	
1.2.4. 2.1.2.	De wijze waarop met glas wordt omgegaan, voldoet niet (er is gebroken glas, de lampen zijn niet afgeschermd op plaatsen met een risico voor verontreiniging van de producten,...)	
1.2.5.	Gebruik van kwikthermometer zonder bescherming om verontreiniging van producten te vermijden	
1.2.7.	Het drink-, eet- en rookverbod in ruimten waar de plantaardige producten worden opgeslagen of bewerkt, wordt niet nageleefd	
1.2.8.	Duidelijk risico van verontreiniging van de producten met biociden of bestrijdingsmiddelen of met stoffen die gevaarlijk zijn voor de gezondheid van de	Ja

¹ Indien in deze kolom "ja" staat, wil dit zeggen dat CI's of KI's die een dergelijke vaststelling doen, dit dienen te melden aan het FAVV. Als de audit wordt uitgevoerd door een personeelslid van het FAVV, vindt geen melding plaats. Het personeelslid treft onmiddellijk de maatregelen die vereist zijn om de veiligheid van de consumenten niet langer in gevaar te brengen.

	consument	
1.2.9.	Er zijn dieren aanwezig in de ruimten waar de plantaardige producten worden opgeslagen of bewerkt of de scheiding tussen de ruimten waar zich dieren bevinden en die waar de plantaardige producten worden opgeslagen of bewerkt, voldoet niet	
1.2.10.	Er is afval aanwezig in de ruimten waar de producten worden opgeslagen. Het afval wordt niet snel afgevoerd vanuit de ruimten waar de producten worden bewerkt	
1.3.1.	De operator heeft wanneer hij plantaardige producten bewerkt niet de mogelijkheid om na toiletbezoek zijn handen te wassen	
2.1.1. 2.3.1. 2.4.2.	De voorzieningen die in contact komen met de plantaardige producten zijn zeer vuil en/of verkeren in zeer slechte staat (bijvoorbeeld lekkende mazout die de producten kan verontreinigen)	
2.2.1.	Hoewel dat verplicht is, werd het spuittoestel niet gekeurd door het officiële orgaan (geen zelfklever of vervalste zelfklever op het spuittoestel)	Ja
2.3.2. 2.4.3. 5.1.1.	De voorzieningen worden niet ontsmet wanneer verontreinigde plantaardige producten met gereguleerde schadelijke organismen worden bewerkt	Ja
2.3.4.	Verpakking van hop zonder etiket	
3.3.1.	De operator verpakt en bereidt aardappelen zonder over een erkenning te beschikken	
4.1.1.	De plantenpaspoorten worden niet gedurende de vastgelegde tijd bewaard (1 of 5 jaar)	
4.1.1. 4.1.3.	De operator gebruikt vermeerderingsmateriaal zonder plantenpaspoort ofschoon dat verplicht is	Ja
4.1.3.	De operator gebruikt niet aangegeven hoeveelpootgoed	Ja
4.2.1.	Er worden niet-toegelaten meststoffen gebruikt	Ja
4.2.2.	Sommige meststoffen gaan niet vergezeld van een etiket of begeleidend document	
4.2.3. 4.2.4.	Er wordt niet-toegelaten zuiveringsslib gebruikt	Ja
4.2.4.	Er wordt toegelaten zuiveringsslib gebruikt op grasland of in voedergewassen zonder dat de termijn van 6 weken voor beweiding of oogst wordt nageleefd	Ja
4.2.4.	Er wordt toegelaten zuiveringsslib gebruikt in groente-of in andere fruitteelten dan fruitbomen	Ja
4.2.4.	Er wordt zuiveringsslib gebruikt op gronden die bestemd zijn voor groente- of fruitteelten die normaliter rechtstreeks in contact komen met de grond en gewoonlijk rauw worden gegeten, tijdens de	Ja

	periode van 10 maand voor de oogst en tijdens de oogst	
4.3.1.	De operator gebruikt bestrijdingsmiddelen/biociden die niet erkend zijn voor het gebruik dat hij ervan maakt	Ja
4.3.2.	De bij de toediening van bestrijdingsmiddelen/biociden gebruikte uitrusting wordt niet onmiddellijk schoongemaakt	
4.4.1.	De algemene voorschriften met betrekking tot irrigatie worden niet nageleefd	
4.5.1.	De voorschriften in verband met water worden niet nageleefd (bijvoorbeeld geen water van drinkwaterkwaliteit gebruikt om appels, peren of tomaten een laatste maal te spoelen)	
5.1.1. 5.2.1. 5.3.1. 5.3.2. 5.4.1. 5.5.1. 5.3.3. 5.3.4. 5.3.5.	De operator respecteert de wettelijke regels voor de strijd tegen schadelijke organismen niet	Ja
5.1.2.	De operator bestrijdt de distels niet	

Minor Non-conformiteiten	
Ref.	
1.1.3.	De verlichting in het « fytolokaal » volstaat niet om vlot de etiketten van de bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik of de biociden te kunnen lezen
1.2.7.	Er zijn geen pictogrammen
2.2.1.	Het spuittoestel werd gekeurd maar de zelfklever is niet zichtbaar op het toestel
3.2.2.	Het personeel dat de plantaardige producten bewerkt is niet in kennis gesteld van de gezondheidsrisico's
4.1.2.	Geen controle op de gezondheidstoestand van aangevoerd teeltmateriaal
5.6.1.	De operator brengt de eerste koper niet op de hoogte van de verontreiniging van zijn granen met moederkoren

B Registraties (registers) voor de primaire plantaardige productie

Major non-conformiteiten		
Ref.		Melding ²
1.1.1.	De operator is niet geregistreerd	Ja
1.2.1.	De operator schrijft de aangevoerde producten niet in of doet dat op zeer onvolledige wijze (systematisch ontbreken van meerdere gegevens, geen inschrijvingen voor een categorie van producten, bijvoorbeeld meststoffen)	
1.2.1.	De gegevens over aangevoerde producten worden niet gedurende ten minste 5 jaar bewaard	
1.2.2.	De operator schrijft de afgevoerde producten niet in of doet dat op zeer onvolledige wijze (systematisch ontbreken van meerdere gegevens, geen inschrijvingen voor een categorie van producten, bijvoorbeeld teeltmateriaal)	
1.2.2.	De gegevens over afgevoerde producten worden niet gedurende ten minste 5 jaar bewaard	
3.1.1.	De operator houdt geen register bij voor bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik/biociden of doet dat op onvolledige wijze (systematisch ontbreken van meerdere gegevens, geen inschrijvingen)	
3.2.1.	De operator houdt geen register bij over de aanwezigheid van gereguleerde schadelijke organismen	
3.3.1.	De operator houdt geen register bij van de analyses die van belang zijn voor de menselijke gezondheid	
3.1.1. 3.2.1. 3.3.1.	De registers worden niet gedurende ten minste 5 jaar bewaard	

Minor Non-conformiteiten		
Ref.		
2.1.1.	De operator schrijft de aangevoerde producten op onvolledige wijze in (systematisch ontbreken van een gegeven)	
2.1.2.	De operator schrijft de afgevoerde producten op onvolledige wijze in (systematisch ontbreken van een gegeven)	
3.1.1.	De operator houdt op onvolledige wijze een register bij van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik/biociden (systematisch ontbreken van een gegeven)	

² Indien in deze kolom “ja” staat, wil dit zeggen dat CI’s of KI’s die een dergelijke vaststelling doen, dit dienen te melden aan het FAVV. Als de audit wordt uitgevoerd door een personeelslid van het FAVV, vindt geen melding plaats. Het personeelslid treft onmiddellijk de maatregelen die vereist zijn om de veiligheid van de consumenten niet langer in gevaar te brengen.